

SAMEN VOOR BIODIVERSITEIT

SAMEN OPTREKKEN VOOR BIODIVERSITEITSHERSTEL

Wat samenwerking binnen het Deltaplan Biodiversiteitsherstel
gemeenten kan bieden

20 mei 2021

Marcel Belt

SAMEN VOOR
BIODIVERSITEIT

INHOUD

1. Even voorstellen
2. Biodiversiteit loont
3. Kleine stappen, groot effect
4. Waarom partner worden van het Deltaplan?
5. Hoe word je partner?
6. Ervaringen vanuit het waterschap

EVEN VOORSTELLEN

- Marcel Belt
- Hoogheemraad Delfland
- Bestuurslid Stichting Deltaplan Biodiversiteitsherstel

KLEINE STAPPEN → GROOT EFFECT

Enkele voorbeelden

- Kies voor een groenbeheerder met biodiversiteitskeurmerk, zoals KleurKeur
- Minder ingrijpen = meer biodiversiteit ('maai mei niet')
- Beheer bestaand groen samen met burgers en hen hiervoor evt belonen
- Neem biodiversiteit mee bij start van projecten, niet achteraf
- Assortiment en diversiteit bomen

BIODIVERSITEIT LOONT

Biodiversiteit levert veel op:

- Minder doen heeft vaak meer effect (= minder beheerskosten)
- Inheemse, klimaatbestendige beplanting is op de lange termijn duurzamer en vraagt minder onderhoud (= minder kosten)
- Meer groen zorgt voor verkoeling en minder wateroverlast (= minder kosten)

WAAROM PARTNER WORDEN?

1. Je wordt onderdeel van maatschappelijke beweging voor meer biodiversiteit
2. Meer inzicht in en mogelijkheid tot verandering beleid
3. Bewustwording en activering burger, aansluiting bij publiekscampagne 'Maak Grijs Groener'
4. Kennis en ervaringen delen over toepassing tools voor bevordering biodiversiteit in de praktijk

ONDERDEEL WORDEN VAN MAATSCHAPPELIJKE BEWEGING

- Biodiversiteit leeft in toenemende mate onder burgers
- Klimaat en biodiversiteit de 2 grote duurzaamheidsthema's van deze tijd
- Met eigen commitment voor biodiversiteit laat je als gemeente zien aan je burgers dat je je steentje bij wil dragen aan een mooier Nederland
- Treedt toe tot (kennis)netwerk van inmiddels meer dan 80 partners!

INZICHT EN INVLOED OP VERANDERING IN BELEID (1)

Handvest Agenda Natuurinclusief bepleit een natuurinclusieve aanpak om daarmee maatschappelijke opgaven aan te pakken zoals:

- Nederland veilig houden bij hoog én laag water.
- Het verminderen van de uitstoot en het vastleggen van broeikasgassen.
- Zorgdragen voor een duurzame voedselvoorziening.
- Het aanpassen van de ruimtelijke inrichting van onze steden en dorpen aan het veranderende klimaat.
- Het verbeteren van de lucht- en waterkwaliteit.
- Het verhogen van de kwaliteit van natuur en landschap in én buiten de natuurgebieden.

RAAMWERK

AANVALSPAN VERSTERKING LANDSCHAPPELIJKE IDENTITEIT VIA LANDSCHAPSELEMENTEN

SAMEN VOOR
BIODIVERSITEIT

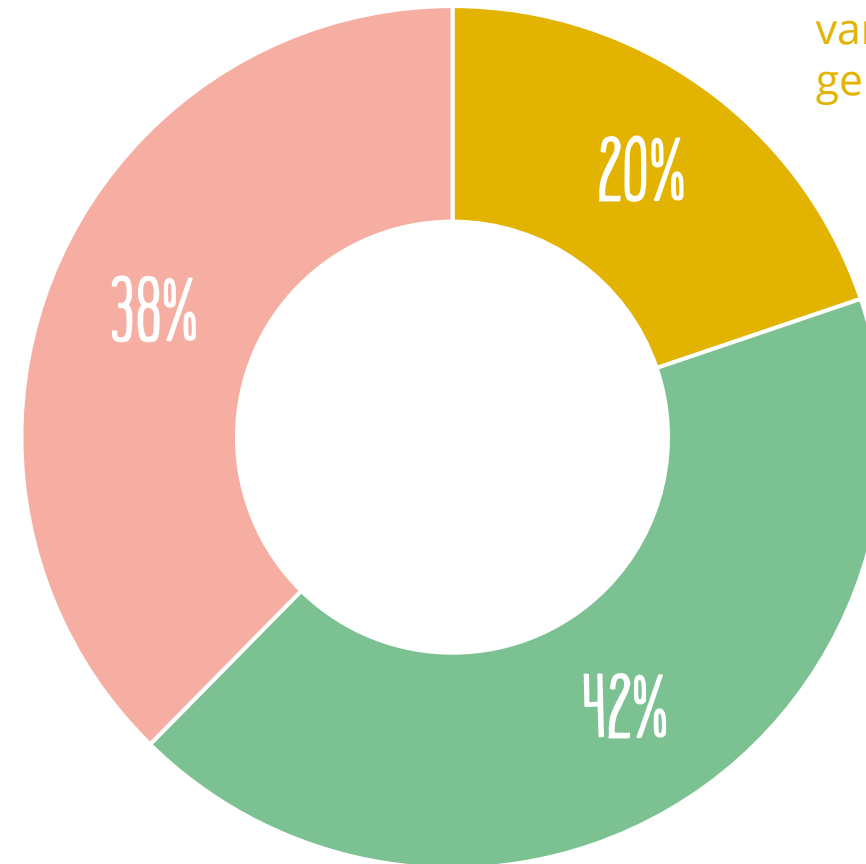
INZICHT EN INVLOED OP VERANDERING IN BELEID (2)

- Landschapselementen dragen bij aan maatschappelijke opgaven voor klimaat, natuur, biodiversiteit, natuurinclusieve landbouw, stikstof, klimaatadaptatie en water.
- Daarom met onze partners: Aanvalsplan Versterking Landschappelijke identiteit via Landschapselementen
- Doel: landschappen vergroenen en cultuurhistorische waarden vergroten.
- Op 11 maart aangeboden aan demissionair minister Carola Schouten.
- Nu aan de slag met realisatieplan

BEWUSTWORDING EN ACTIVATIE BURGERS (1)

In aanloop naar de publiekscampagne Maak Grijs Groener voerden wij een onderzoek uit naar de bekendheid van biodiversiteit onder 1200 Nederlanders.

Ik heb over
biodiversiteit gehoord
en weet wat het
betekent

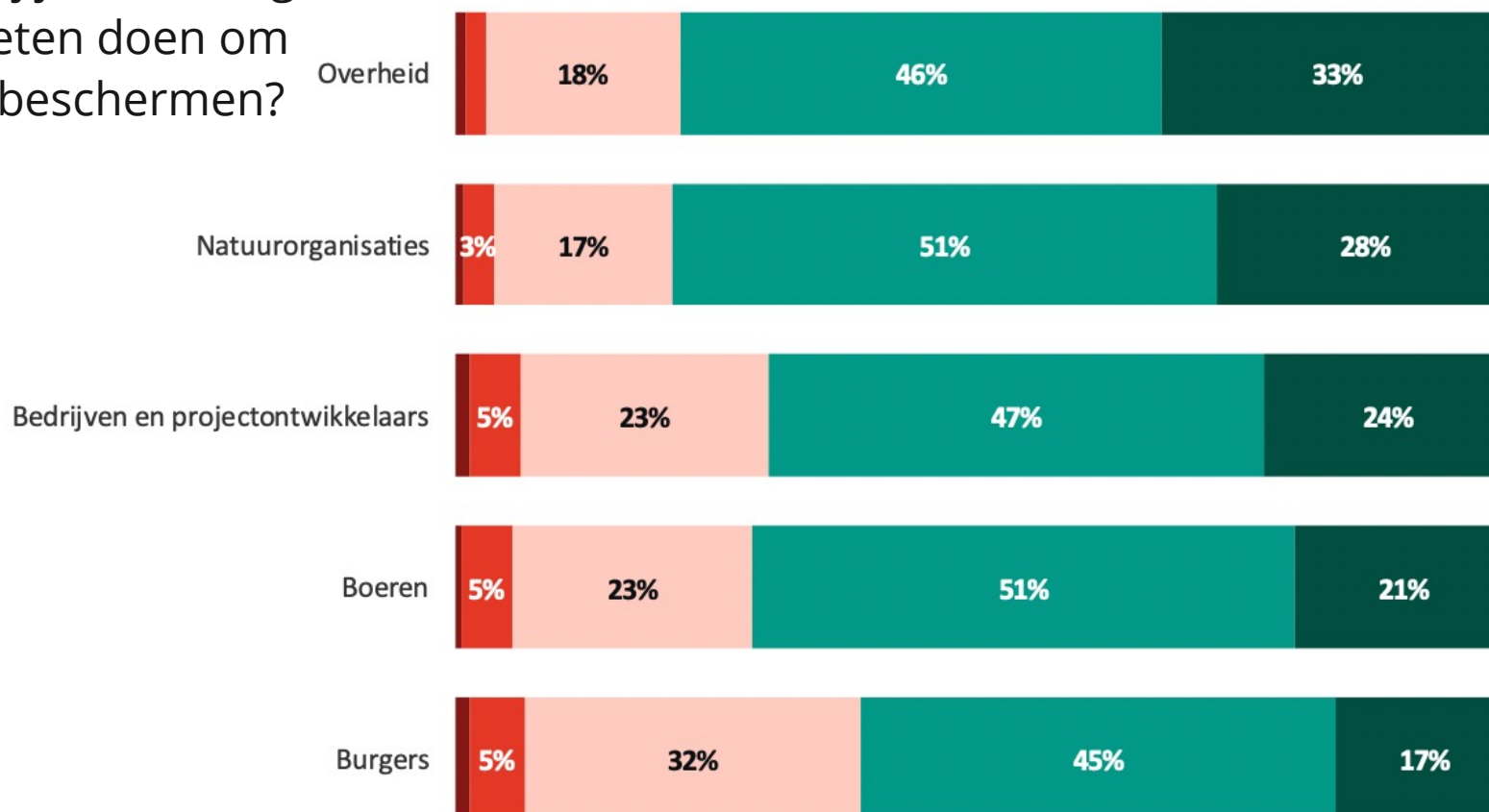
Ik heb nog nooit
van biodiversiteit
gehoord

Ik heb over biodiversiteit
gehoord, maar weet niet wat het
betekent

BEWUSTWORDING EN ACTIVATIE BURGERS (2)

In hoeverre vind jij dat de volgende partijen iets moeten doen om biodiversiteit te beschermen?

BEWUSTWORDING EN ACTIVATIE BURGER (3)

- Publiekscampagne '**Maak Grijsgroener**' (sinds okt)
- Missie: biodiversiteitsverlies ombuigen naar biodiversiteitsherstel. Actief betrekken van inwoners bij biodiversiteitsherstel is cruciaal voor aanpak.
- Met Maak Grijsgroener Nederland laten kennismaken met biodiversiteit én inspireren om aan de slag te gaan!
- **Biodiversiteitswijzer** met welke tips voor een groenere omgeving bij jou passen en hoe aan de slag kan

Naturehood:

Rewilding your neighbourhood

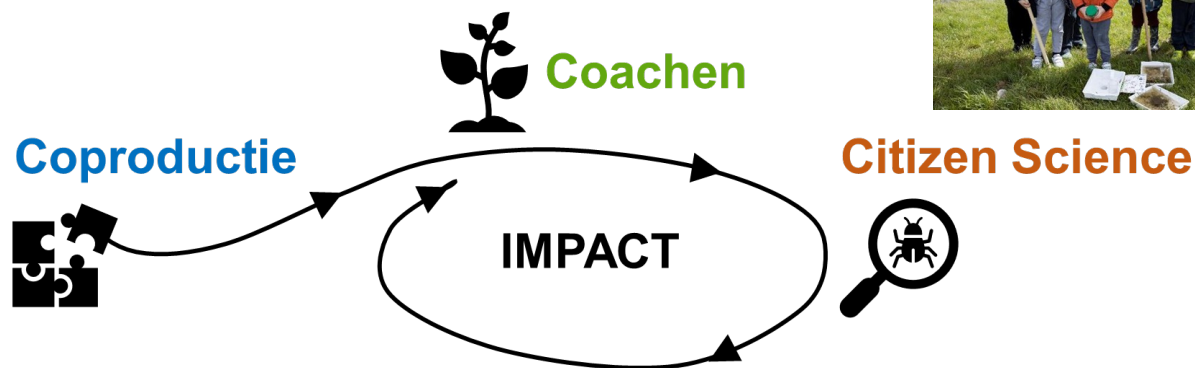
Vormen van communities met tuineigenaren
Coachen van local champions
Zelf impact meten via Citizen Science

Groot success in de VK:

- Begonnen met een pilot in 2018 in 4 wijken (2500 tuineigenaren op de events en 800 op de platform)
- Sinds zomer 2020 landelijk uitgerold (>30.000 volgers, 2700 actieve tuineigenaren, inmiddels 60 communities)

naturehood.uk

Per stad of wijk:

Coproductie: wat is er al, wie doet er al wat, hoe sluiten we aan op stedelijke visie, en hoe kan Naturehood meerwaarde leveren.

Coachen: lokale champions en tuineigenaren de tools geven om biodiversiteit te verbeteren en communities te vormen

Citizen Science: 6 ondersteunde rondes per jaar van bestaande en nieuwe CS om zelf de impact op biodiversiteit en klimaatadaptatie te meten van jouw eigen acties

drift for transition

earthwatch

SAMEN voor
BIODIVERSITEIT

TOOLS VOOR MEER BIODIVERSITEIT

- Ontwikkeling van een toolbox vanuit LIFE IP All4Biodiversity → o.a. voor overheden
- Kennis-en Innovatieagenda voor openbare ruimte en voor infranatuur
- Tools voor monitoring van biodiversiteit (KPI's voor Landbouw, Natuur en Openbare Ruimte)
- Tools voor verdienmodellen voor biodivers ondernemen
- Tools voor gebiedsgerichte samenwerking
- **Twee keer per jaar een webinar specifiek voor gemeenten over thema biodiversiteit**

DOE MEE! HOE WORD JE PARTNER?

- Formuleer een concreet commitment voor biodiversiteitsherstel
  - *Bevordering biodiversiteit een integraal onderdeel van je beleid*
  - *Onderdeel commitment aansluiting bij Stichting Steenbreek*
- Aanvraag indienen via www.samenvoorbiodiversiteit.nl
- Toetsing commitment door bestuur Deltaplan
- Jaarlijkse rapportage voortgang uitvoering commitment

ESSENTIE STEENBREEK

Netwerk: Onder de landelijke campagne Operatie Steenbreek vinden in meer dan 160 deelnemende gemeenten vergroeningsactiviteiten met bewoners plaats.

Werkveld: We staan voor grote maatschappelijke opgaven die een integrale aanpak vereisen. Daarom werken we samen met inwoners, ondernemers (bedrijventerreinen), maatschappelijke organisaties, woningbouwcorporaties en projectontwikkelaars.

Missie: Samen zorgen voor een groene, klimaatbestendige en biodiverse leefomgeving.

- Vier kernthema's: biodiversiteit, klimaatadaptatie, sociale cohesie en gezonde leefomgeving.

Doel: het duurzaam vergroenen van private en publieke ruimte.

Samenwerken: Samen vergroenen we Nederland in de komende jaren nog meer en zo dragen we bij aan een gezonde, klimaatbestendige en biodiverse leefomgeving.

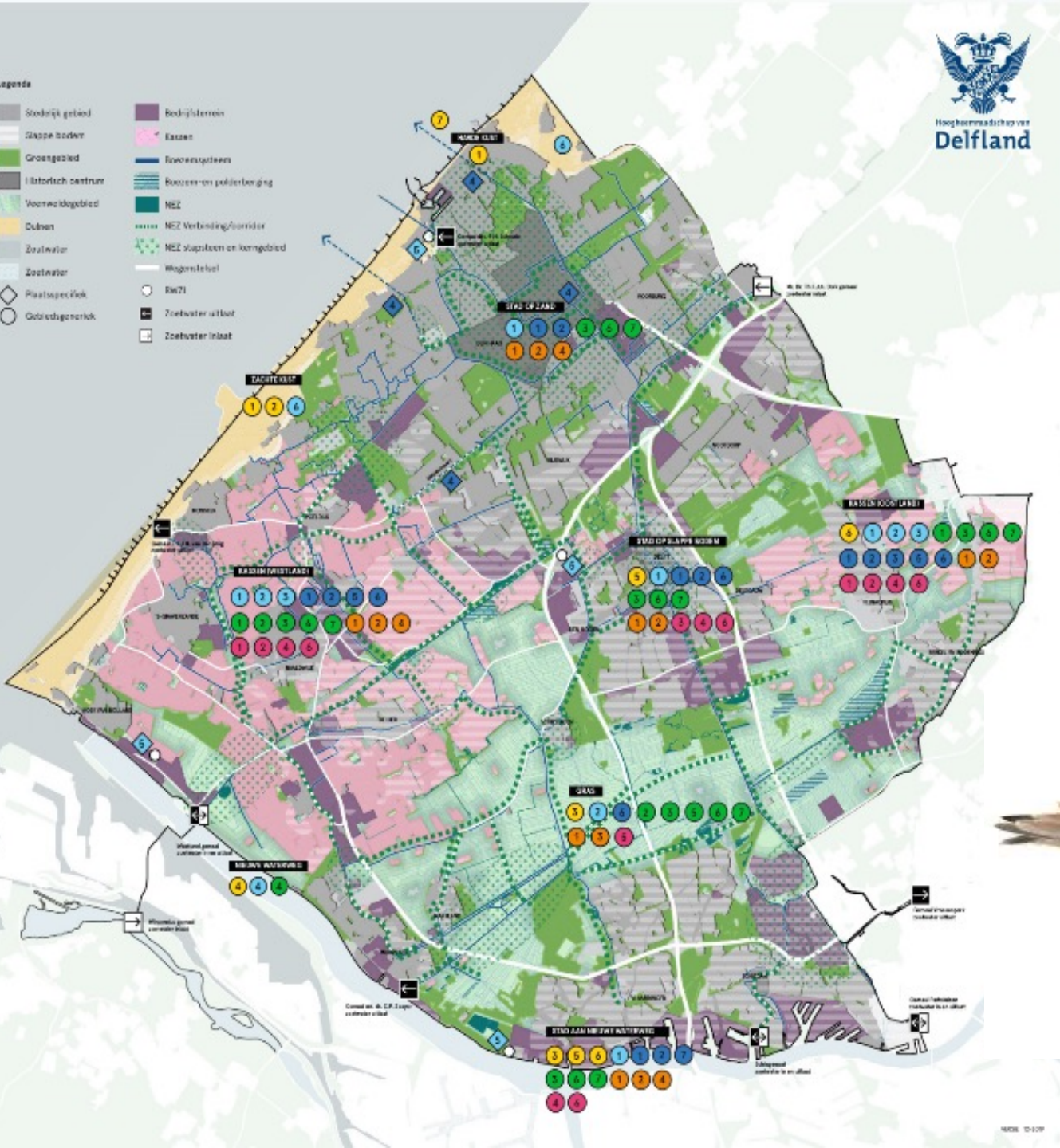

ERVARINGEN VANUIT WATERSCHAP DELFLAND

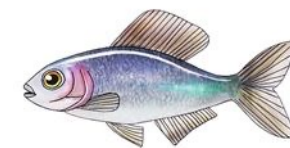
- Sinds 2019 partner
- 2020 Actieplan Biodiversiteitsherstel
- Strategische doelstelling: *“Biodiversiteit wordt vanzelfsprekend meegenomen in ons werk en in de inrichting en het beheer van onze terreinen. We werken samen met partners aan herstel van de biodiversiteit in de regio. Onze vijf icoonsoorten, de small five, zijn richtinggevend.”*
- 2021: Biodiversiteit leeft als nooit te voren!

3 PIJLERS, 5 ICOONSOORTEN, 20 CONCRETE ACTIES

- A. Eigen werk en terreinen
- B. Verbindingen voor natuur
- C. Kansen en initiatieven

SAMEN voor
BIODIVERSITEIT

20 CONCRETE ACTIES

Kleine algemene maatregelen

Aanbrengen zandige stroken

Biodiversiteit	+
Wildscherm	+
Glasnijd	0
Klimaatadaptatie	0
Sporenwerking	0

Samenvatting	Een deel van de (solitaire) bijen heeft zandige plekken nodig om hun nest te bouwen. Door het aanbrengen van een strook zand en deze onbegroeid te laten kan voor grondbijen, waaronder de zandbij, hiversan worden voldaan. Verder is zand een prima substraat voor infiltratie van regenwater.
Doel	Met zandige stroken wordt een leefomgeving voor grondbijen. De wesohommel bouwt zijn nesten vooral bovengronds in de kruislaag. Daarnaast zijn zandige stroken goed voor infiltratie van water.
Pasend binnen landschap	Stedelijk / open landschap / boorlijk landschap / waterrijk landschap
Inrichtingseisen	Lag een strook zand met een minimale dikte van 60 cm aan. Deze strook heeft een minimaal 4m2 en ligt op een zonnige plaats. Gebruik niet te los / fijn zand, maar liefst zand met wat zavel, zodat de nestenutgangen niet snel dicht lopen.
Beheer	Een keer per jaar begroeiing en opschot verwijderen.
Kosten indicatie	Aanlegkosten per m2 – EUR 80,00 per m2 (opsporen en afvoeren betonbuis) EUR 45,00 per m2, leveren en aanbrengen (0,6m zandlaag – kleinschalig werk EUR 35,00 per m2). Beheerkosten per m2 – EUR 20,00 per m2 (begroeiing en opschot verwijderen 1x per jaar). Maak een zandbak voor bijen 1 Natuurmonumenten

- A1. Monitoren maaibeheer
- A2. Bloem- en kruidenrijke dijken
- A3. Vergroenen terreinen
- A4. Versterken inzet Natura 2000
- A5. Biodiversiteit in aanbestedingen
- A6. Vismigratie

- C1. Ontwikkelen kansencarta
- C2. Opzetten participatie
- C3. Groenblauwe combinaties
- C4. Verkenning Tiny Forest
- C5. Prijsvraag waterbergingen
- C6. Stimuleren biodiversiteit via vergunningverlening

Prijsvraag biodiversiteit Voorafsch Polder

Het Hoogheemraadschap van Delfland schrijft samen met de gemeente Lansingerland een prijsvraag uit voor de drie beste ideeën om de biodiversiteit in de Voorafsch Polder bij Berkel en Rodenrijs te vergroten. Doe jij ook mee?

9 februari 2021

Waarom deze prijs?

Delfland zet zich in voor de biodiversiteit. Daarmee investeren we in de kwaliteit van ons gebied, voor de huidige en toekomstige generaties die er wonen, werken en recreëren. Wij willen daarbij samenwerken met onze partners, boeren en bewoners van de regio. Samen met de Gemeente Lansingerland zijn wij op zoek naar ideeën om de biodiversiteit in de Voorafsch Polder te stimuleren.

Voorafsch Polder

DOORONTWIKKELING BIJ ONS EN ALLE WATERSCHAPPEN

Het biokompas

5 principes voor een biodiverse leefomgeving

Waterschappen zijn niet allemaal hetzelfde. Het is dus logisch dat het beleid voor biodiversiteit per waterschap verschilt. Het biokompas biedt 5 gezamenlijke principes waarmee ieder waterschap op een eigen manier kan werken aan biodiversiteit.

1. We erkennen maatschappelijke verantwoordelijkheid

2. We zijn deel van een netwerk dat we willen versterken

3. We maken ook met eenvoudige ingrepen een groot verschil

4. We wegen biodiversiteit mee met elke opgave

5. We werken samen en staan open voor initiatieven

- a. Op X % van onze **bedrijfsterreinen** en **waterbergingen** hebben wij passende maatregelen genomen t.b.v. biodiversiteit en t.o.v. 2020 is 60 extra hectare aan **keringen** bloem- en kruidenrijk ingericht en beheerd.
- b. Onze **aanbestedingen** zijn 100% met aandacht voor biodiversiteit; in 100% blijft de biodiversiteit minimaal gelijk (indien onvermijdelijk door compensatie elders) en in X % verbetert de biodiversiteit.
- c. X % **blauwgroen netwerk** gerealiseerd/ minimaal X ha bijgedragen aan blauwgroen netwerk.

BEDANKT!

Heb je vragen? Stel zie via de chat @MarcelBelt

Tweet mee via
#samenvoorbiodiversiteit

www.hhdelfland.nl